

Tekemisen iloa, oivallusta ja oppimista

Käsityön taiteen perusopetus
Savon Taito -käsityökoulu
laajan oppimäärän opetussuunnitelma

[taito | käsityökoulu]

1. JOHDANTO JA OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS	3
2. VISUAALISEN JA KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN TEHTÄVÄ, ARVOT JA YLEISET TAVOITTEET	5
2.1 TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN TEHTÄVÄ	5
2.2 ARVOT	5
2.3 YLEISET TAVOITTEET	6
3. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN	6
3.1. OPPIMISKÄSITYS	6
3.2. OPISKELUYMPÄRISTÖ	7
3.3. TYÖTAVAT	7
3.4. OPETUSJÄRJESTELYT	8
3.5. OPPILASVALINTA	8
3.6. OPISKELIJAMAKSUT	9
3.7. RYHMÄKOKO	9
3.8. OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN	9
3.9. HENKILÖSTÖ JA OPETTAJAKELPOISUUS	9
4. OPETUKSEN RAKENNE SEKÄ OPINTOJEN LAAJUUS JA SUORITTAMISAIKA	10
4.1. VARHAISIÄN OPINNOT	10
4.2. PERUSOPINNOT	11
4.3. SYVENTÄVÄT OPINNOT	11
4.4. AIKUISTEN OPINNOT	11
5. KÄSITYÖN JA VISUAALISTEN TAITEIDEN TAVOITTEET SEKÄ KÄSITYÖN LAAJA OPPIMÄÄRÄ JA KESKEISET SISÄLLÖT	11
5.1. KÄSITYÖN JA VISUAALISTEN TAITEIDEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN TAVOITTEET	11
5.2. KÄSITYÖN LAAJA OPPIMÄÄRÄ	12
5.3. KÄSITYÖN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN KESKEISET SISÄLLÖT	13
5.3.1. VARHAISIÄN OPINNOT	13
5.3.2 PERUSOPINNOT	13
5.3.3 SYVENTÄVÄT OPINNOT	14
5.4. AIKUISTEN OPETUS	15
5.5. OPPIMÄÄRÄN JA OPETUKSEN YKSILÖLLISTÄMINEN	15
6. ARVIOINTI	15
6.1. OPPILASARVIOINNIN TEHTÄVÄ	15
6.2. KOULUTUKSEN ARVIOINTI	16
6.3. OPPILASARVIOINTI	16
6.3.1 PERUSOPINNOT	16
6.3.2 SYVENTÄVÄT OPINNOT	17
ARVIOINTIKRITEERIT	17

7. TODISTUKSET	18
7.2. TODISTUSTEN SISÄLTÖ	18
8. STIPENDIT	19

Liitteet

1. Johdanto ja oppilaitoksen toiminta-ajatus

Savon Taito –käsityökoulu on yhteistyöverkosto, jossa toimivat Taito Itä-Suomi ry sekä Ylä-Savon ja Kuopion seudun käsi- ja taideteollisuusyhdistykset. Keväällä 2003 valmistui Savon Taito –käsityökoulun opetussuunnitelma yleisen oppimäärän mukaan. Savon Taito –käsityökoulun tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen lain (633/1998) ja asetuksen (813/1998) määrittelemää opetusta sekä järjestää muuta käsityön edistämiseen liittyvää toimintaa. Opetuskielenä koulussa on suomi. Savon Taito –käsityökoulun toiminta-ajatuksena on antaa laadukasta käsityön taiteen perusopetusta lapsille, nuorille ja aikuisille. Koulun tärkein tavoite on kädentaitojen opetus. Kädentaitojen oppiminen tukee elämisen taidon oppimista sekä yksilönä ja ihmisenä kasvamista.

Taito Itä-Suomi ry:n hallitus vastaa käsityökoulun koulutuksen järjestämisestä, kehittämisestä ja hallinnosta. Käsityökoululla on hallituksen vahvistama käsikirja, jossa määritellään mm. koulun tehtävä ja tarkoitus, organisaatio, opetussuunnitelma, rehtorin tehtävät, henkilöstö ja toiminnan lopettaminen.

Savon Taito –käsityökoulun toiminta-alueella on järjestetty käsityön taiteen perusopetusta lapsille ja nuorille jo vuodesta 1991 alkaen. Taito Itä-Suomi ry ja Ylä-Savon ja Kuopion seudun käsi- ja taideteollisuus ry ovat Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry:n jäsenjärjestöjä. Järjestön toiminta-ajatuksena on suomalaisen käsityön edistäminen kulttuurina, taitona ja elinkeinona. Käsityökoulussa noudatetaan järjestön toiminta-ajatusta.

Opetushallitus on vahvistanut 6.8.2002 taiteen perusopetuksen visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet, jotka ovat yhteiset arkkitehtuurille, kuvataiteelle ja käsityölle. Visuaalisten taiteiden eri suuntautumismuotojen opinnot voidaan lukea hyväksi keskenään. Tämä opetussuunnitelma on laadittu em. perusteiden pohjalta ja siinä on otettu huomioon järjestävän tahon ja käsityökoulun toimintaympäristön tehtävät, arvot ja alueellinen omaperaisuus.

Opetushallitus on vahvistanut 30.3.2005 taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet, jotka ovat yhteiset musiikille, sanataiteelle, sirkustaiteelle, tanssille, teatteritaiteelle ja visuaalisille taiteille; arkkitehtuurille, audiovisuaaliselle, kuvataiteelle ja käsityölle. Visuaalisten taiteiden eri suuntautumismuotojen opinnot voidaan lukea hyväksi keskenään.

Tämä opetussuunnitelma perustana on opetushallituksen laajan opetussuunnitelman perusteet. Opetussuunnitelmat on rakennettu siten, että yleisen oppimäärän käsityön perusteet ja työpajaopinnot ovat laajan oppimäärän perusopinnot. Yleisen oppimäärän opinnot voidaan lukea hyväksi siirtyessä laajaan oppimäärään tai päinvastoin. Opetussuunnitelma toimii suunnittelun pohjana, eikä sisällä yksityiskohtaisia opetuksen toteuttamisohjeita. Opettajan valitsemien sisältöjen ja menetelmien tulee tukea asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Vuosisuunnitelmat tehdään opetussuunnitelmaan perustuen, mutta se voi sisältää paikkakuntaakohtaisia eroja.

2. Visuaalisen ja käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet

2.1 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Oppilaitos voi myös järjestää alle kouluikäisille varhaisen opetusta sekä opetusta aikuisille. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tehtävänä on antaa mahdollisuus opiskella pitkäjänteisesti omien taipumusten ja kiinnostuksen mukaisesti sekä luoda edellytyksiä elinikäiseen visuaalisten taiteiden harrastamiseen ja antaa valmiuksia hakeutua jatko-opintoihin. Tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kulttuuria sekä tukea oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita ja toimia monikulttuurisessa yhteiskunnassa.

2.2 Arvot

Käsityökoulun arvot perustuvat koko järjestön hyväksymiin arvoihin;

LUOVUUS – TAITO – YRITTÄJYYS.

- käsityö rakentuu ihmisen luovuudelle
- käsityön tekeminen edellyttää ja kehittää taitoa
- käsityöyrittäjyys työllistää ja tuo käsityön kuluttajille

Käsityökoulun opetuksen arvomaailma perustuu **yksilöllisyyteen ja yhteisöllisyyteen**. Yksilön oppimisessa korostamme taidon ja luovuuden oppimista. Yhteisöllisyydessä korostamme kulttuurin tuntemusta, alueellisuutta ja käsityöperinteitä.

Opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä. Keskeistä on oppilaan luovan ajattelun ja toiminnan tukeminen. Taidekasvatuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aisti- ja tunneherkkyyttä ja tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Tavoitteena on myös kehittää eri kulttuurien ymmärtämistä ja tulkittamista.

Laajan oppimäärän mukainen visuaalisten taiteiden opetus perustuu käsitykseen ihmisestä, joka eettisenä, moraalisenä ja valintakykyisenä yksilönä vaikuttaa aktiivisesti omaan elämäänsä ja ymmärtää kauneuden merkityksen elämässään. Opetus tukee oppilaan henkistä kasvua, persoonallisuuden eheyttä sekä kehittymistä arvostelukykyiseksi ja ajattelevaksi ihmiseksi. Tavoitteena on, että ilmaistessaan itseään taiteen keinoin oppilas oppii arvottamaan ja arvioimaan itseään ja ympäristöään sekä rakentamaan maailmankuvaansa omien kokemusten ja kulttuuriperinnön pohjalta ja kehittämään sitä edelleen. Opetus ohjaa oppilasta tiedostamaan itselleen merkityksellisiä elämän sisältöjä ja ilmaisemaan niitä visuaalisin keinoin sekä kehittää oppi-

laan kykyä työskennellä vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Oppilas ohjataan ymmärtämään ja arvostamaan erilaisuutta.

2.3 Yleiset tavoitteet

Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan taitoja toimia tietoon ja vuorovaikutukseen pohjautuvassa yhteiskunnassa. Taiteen ja tieteen avulla ihminen määrittelee suhteensa luontoon ja kulttuuriin. Oppilaan tulee ymmärtää sekä yhteiskunnan että yhteiskunnassa vallitsevan taidekäsityksen visuaalisia merkityksiä ja niiden vaikutusta arkkitehtuuriin, kuvataiteeseen ja käsityöhön.

Opetuksessa oppilasta tulee rohkaista tulkitsemaan taidetta persoonallisesti ja tunnistamaan oman henkilöhistoriansa sekä se konteksti, jossa hän tarkastelee teosta. Taidetta voi tulkita monikerroksisesti; sama teos, käsityötuote tai rakennettu ympäristö tulkitaan eri aikoina ja eri yhteyksissä eri tavoin.

Opetus kehittää luovaa ongelmanratkaisukykyä. Oppilas oppii ilmaisullisia valmiuksia sekä materiaalin ja tekniikan hallintaa. Oppilasta ohjataan arvioimaan ja arvostamaan laatua visuaalisessa ympäristössä.

3. Opetuksen toteuttaminen

3.1. Oppimiskäsitys

Opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Opiskelu on tavoitteellista, ja erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti.

Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Työskentelyn tavoitteena on, että oppilas oivaltaa ajattelun, tiedon soveltamisen ja tekemisen tapahtuvan yhtä aikaa. Tekemisen tarpeen tulee lähteä oppilaan omasta motivaatiosta, ja hänellä on aktiivinen rooli oppimisessa. Oppimisessa lähtökohtana on tutkiva oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen elämismaailmansa. Työtapojen tulee ohjata oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia. Tavoitteena on, että oppilas asettaa itse ongelmia, käsittelee tietoa, pohtii ja muodostaa käsityksiä.

3.2. Opiskeluympäristö

Opiskeluympäristöä tarkastellessa tavoitteena on, että opiskeluympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva. Oppilaalla tulee olla mahdollisuus asettaa omia tavoitteita ja häntä tulee kannustaa työskentelemään itsenäisesti ja toisten kanssa. Se tukee valmiuksiltaan erilaisten ja erikäisten oppilaiden kasvua ja taitoja. Käsityökeskuksen virikkeellinen ympäristö kannustaa luovaan toiminnallisuuteen ja yhteistyöhön, mutta myös antaa mahdollisuuden omaan rauhaan ja kiireettömyyteen.

Olenainen osa opetustyön onnistumista ja opiskeluympäristön laadukkuutta on opetustoiminnan tavoitteellinen kehittäminen. Tavoitteena on jatkuva yhteistyö kodin kanssa palautteen, arvioinnin ja toiminnan kehittämiseksi.

Opiskeluympäristössä on laajan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen vaatimusten mukaiset työskentelyyn suunnitellut turvalliset välineet sekä monipuolisia materiaaleja. Työ-, tuote- ja ympäristöturvallisuus otetaan huomioon opetuksen järjestelyissä. Hyvä opiskeluympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen. Opiskeluympäristössä on otettava huomioon, että taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Opiskelua voi tapahtua myös perinteisen opiskeluympäristön ulkopuolella, kuten luonnossa, kotona, työpaikoilla, kulttuuritapahtumissa ja – laitoksissa sekä virtuaalisessa ympäristössä.

Käsityökouluopetusta järjestetään pääsääntöisesti Savon käsi- ja taideteollisuusyhdistysten omien opettajien toimesta ja omissa tiloissa. Opetusjärjestelyissä voidaan tehdä paikkakuntaakohtaisia ratkaisuja. Tila- ja opetusjärjestelyissä tehdään yhteistyötä, mahdollisuuksien mukaan paikallisten kansalaisopistojen, kuvataiteen ja arkkitehtuurin perusopetuksen sekä käsi- ja taideteollisuusoppilaitosten kanssa. Opetuksessa huomioidaan paikalliset erityispiirteet ja vahvuudet.

3.3. Työtavat

Savon Taito käsityökoulu ohjaa yksilöä toiminnassaan tekemällä oppimiseen, ryhmässä toimimiseen, luovaan ongelmanratkaisuun pohdinnan ja oivalluksen kautta, toisen ja oman työn kunnioittamiseen ja oman ilmaisun löytymiseen.

Työskentelyssä ja opetuksessa opettaja huomioi oppilaan yksilölliset oppimistyyliä ja kehitysvaiheet. Visuaalisten taitojen ja tietojen oppiminen sekä tutkiva, ratkaisukeskeinen asenne oppimiseen ja ilmaisuun edellyttävät vuorovaikutusta, oppijan, opettajan ja ryhmän välillä. Havainnointi ja itse tekeminen ovat keskeisiä työmuotoja. Oppilaan omat kokemukset, tiedot ja taidot sekä kiinnostus ovat opetuksen lähtökohdia. Aiheiden ja teemojen valinnat ylläpitävät tekemisen ja oppimisen iloa.

Työtävät valitaan niin, että oppijan vuorovaikutustaidot, keskittymiskyky, pitkäjänteisyys, herkkyys, eläytymiskyky, oma-aloitteisuus, vastuu ja itsetuottamus sekä sosiaaliset taidot kasvavat. Oppilasta ohjataan arvostamaan ryhmän muita jäseniä sekä omia ja muiden oppimisprosesseja ja tuloksia.

3.4. Opetusjärjestelyt

Opetusjärjestelyissä huomioidaan visuaalisten taiteiden luonne. Materiaalien ja tekniikoiden parissa työskentely vaatii aikaa. Opetustunnin laskennallinen pituus on 45 min.

Vuosittainen opetusohjelma laaditaan keväisin ennen seuraavaa lukuvuotta yhdessä Savon yhdistysten opetushenkilökunnan kesken. Opettajan vastuulla on huolehtia, että lukuvuoden tavoitteet täyttyvät ja opetus on opetussuunnitelman mukaista. Opetussuunnitelman tulee mahdollistaa eri taiteen alojen välinen yhteistyö.

Oppilaalle voidaan laatia henkilökohtainen opetussuunnitelma. Jos osallistuminen taiteen perusopetukseen alkaa myöhemmällä iällä (yli 10v), tulee harrastuneisuus osoittaa valmistamalla tiedoistaan ja taidoistaan portfolio, joka arvioidaan vastaamaan tiettyä määrää oppitunteja. Vuosittainen opetusohjelma laaditaan keväisin ennen seuraavaa lukuvuotta erikseen alle kouluikäisten varhaisiän opinnoille, lasten ja nuorten perus- ja työpajaopinnoille sekä aikuisten opinnoille. Opettajan vastuulla on huolehtia, että lukuvuoden tavoitteet täyttyvät ja opetus on luonteeltaan etenevää.

Savon Taito -käsityökoulussa on mahdollisuus suorittaa laajan opetussuunnitelman mukaiset syventävät opinnot Mikkelissä, Pieksämäellä, Varkaudessa ja Pielavedellä. Käsityön perusopinnot sisältäen perusteet, työpajat ja valinnaisopinnot voidaan suorittaa lisäalassa, Joroisissa, Kangasniemellä, Kerimäellä, Leppävirralla, Ristiinassa, Kiuruvedellä, Lapinlahdella, ja Sonkajärvellä.

3.5. Oppilasvalinta

Savon Taito -käsityökoulun oppilasvalinta tapahtuu ilmoittautumisjärjestyksessä ja ryhmiä pyritään perustamaan niin paljon kun on tarpeen. Oppilaaksi hakeminen tapahtuu kunta- ja ryhmäkohtaisesti. Haku tapahtuu täyttämällä lomake, joka palautetaan käsityökeskukseen. Hakulomake löytyy internetistä, osoitteesta www.taitoitasuomi.fi. Oppilashaku on touko - elokuussa. Oppilaspaikkoja voi kysellä myös kesken lukuvuoden.

3.6. Opiskelijamaksut

Opiskelusta peritään lukukausi- ja materiaalimaksua. Maksut tarkistetaan vuosittain. Opiskelijamaksut laskutetaan kaksi kertaa, lukukausien alussa. Oppilaspaikan voi menettää, jos oppilasmaksuja ei ole maksettu ennen uuden lukukauden alkua. Käsityökoululla on sisaralennus, mutta ei vapaaoppilaspaikkoja. Oppilas voi pitää väli vuoden opinnoista hyväksyttävien perusteiden, mutta hänen tulee ilmoittaa paluusta kirjallisesti käsityökoulun hakuajan puitteissa.

3.7. Ryhmäkoko

Opetusryhmät muodostetaan siten, että oppimistavoitteiden saavuttaminen on mahdollista.

Varhaisiän opinnot: 6-8 lasta.

Käsityön perusteet, työpajaopinnot ja aikuisopinnot: 7-12 lasta, nuorta tai aikuista.

Ryhmiä on mahdollista yhdistää, jos oppilasmäärä laskee kesken lukuvuotta varhaisiän opintojen ryhmässä alle viiden oppilaan tai muissa opetusryhmissä alle 7 oppilaan.

3.8. Opintojen hyväksilukeminen

Oppilaan aikaisempia käsityön opintoja voidaan hyväksi lukea ja oppilas voi täydentää opintojaan osallistumalla käsi- ja taideteollisuusyhdistyksen kursseille. Nämä suoritukset hyväksytään todistusten perusteella tai oppilas voi osoittaa harrastuneisuutensa valmistamalla tiedoistaan ja taidoistaan portfolio. Näillä Visuaalisten taiteiden eri suuntautumismuotojen opintoja luetaan hyväksi keskenään.

3.9. Henkilöstö ja opettajakelpoisuus

Taiteen perusopetusta antavan oppilaitoksen henkilöstöstä säädetään laissa (633/1998). Taiteen perusopetuksesta sekä opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa (986/1998). Yhdistyksen nimenkirjoitusoikeus on yhdessä yhdistyksen hallituksen puheenjohtajalla ja toiminnanjohtajalla sekä hallituksen määräämällä henkilöllä. Savon Taito –käsityökoulun todistuksen allekirjoittavat toiminnanjohtaja ja rehtori hallituksen määräämänä henkilönä.

Rehtori

- vastaa Savon Taito -käsityökoulun toiminnasta, sen arvioinnista ja kehittämisestä ja raportoi siitä esimiehelleen toiminnanjohtajalle
- antaa ja allekirjoittaa todistukset Savon Taito -käsityökoulun antamasta opetuksesta.
- toimii käsityökoulun henkilöstön esimiehenä ja vastaa koulun pedagogisesta johtamisesta.
- käy vuosittain kehitys- ja suunnittelukeskustelut henkilöstön kanssa.

- vastaa opetussuunnitelman laatimisesta ja vuosittaisesta opetusohjelmasta, opetusjärjestelyistä, tulosalueen toimintasuunnitelman ja talousarvion noudattamisesta, vuosikertomuksesta, raportoinnista ja tilastoinnista.
- perustaa tarvittavia työryhmiä.
- vastaa oppilashallinnosta.
- hyväksyy käsityökoulun laskut talousarvion puitteissa paitsi rehtorin omaa toimintaa koskevat laskut hyväksyy toiminnanjohtaja.

Henkilöstö

Taiteen perusopetusta antavan oppilaitoksen henkilöstöstä säädetään laissa (633/1998) Taiteen perusopetuksesta sekä opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa (986/1998). Vuosittain käytävissä rehtorin ja opettajien kehitys- ja suunnittelukusteluissa määritellään opettajien tehtävät. Päätoimisista työntekijöistä rehtori tekee esitykset johtokunnalle.

Päätoimisten opettajien työsuhteista päättää johtokunta.

Tuntiopettajat ottaa rehtori.

Neuvontahenkilöstön käyttämisestä opetustehtävissä sovitaan erikseen vuosittain.

4. Opetuksen rakenne sekä opintojen laajuus ja suorittamisaika

Opinnot muodostuvat perusopinnoista ja syventävistä opinnoista, jotka on tarkoitettu kouluikäisille lapsille ja nuorille sekä aikuisille. Varhaisiän opinnot on tarkoitettu alle kouluikäisille.

Laajan oppimäärän perusopintojen ja syventävien opintojen laskennallinen laajuus on yhteensä 1300 tuntia. Laskennan perusteena on 45 minuutin pituinen oppitunti. Opetus käynnistyy syyskuussa ja päättyy toukokuussa. Käsityökoulussa noudatetaan alueen koulujen loma-aikoja. Yleisen oppimäärän käsityön perusteet ja työpajaopinnot ovat laajan oppimäärän perusopinnot. Yleisen oppimäärän opinnot voidaan lukea hyväksi siirtyessä laajaan oppimäärään tai päinvastoin.

4.1. Varhaisiän opinnot

Varhaisiän opinnoissa laskennallinen laajuus on enintään 180 tuntia. Opetusta annetaan 60 tuntia/vuosi. Käsityökasvatusta annetaan alle kouluikäisille lapsille, jotka täyttävät kuluvan lukukauden aikana vähintään neljä vuotta. Opetustunteja ei lasketa oppilaan hyväksi hänen mahdollisesti myöhemmin käymiinsä perusopetustunteihin.

4.2. Perusopinnot

Perusopinnoissa laskennallinen laajuus on 540 tuntia. Perusopinnot voi aloittaa kouluikäisenä tai aikuisena.

4.3. Syventävät opinnot

Syventävissä opinnoissa laskennallinen laajuus on 760 tuntia. Opetusta annetaan 130 tuntia/vuosi, josta 10 tuntia on ohjattua itsenäistä työskentelyä. Syventäviin opintoihin sisältyy päättötyö, jonka laajuus on 110 tuntia. Siitä puolet (55 tuntia) on itsenäisen työn osuutta. Syventäviin opintoihin voi siirtyä perusopintojen suorittamisen jälkeen tai muulla tavoin hankittujen vastaavien tietojen ja taitojen perusteella.

4.4. Aikuisten opinnot

Aikuisten opinnoissa laajan oppimäärän mukaisten opintojen laskennallinen laajuus on 1 300 tuntia.

Aikuisten opintojen tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin käsityön taiteen perusopetuksen perusopinnot ja syventävät opinnot.

5. Käsityön ja visuaalisten taiteiden tavoitteet sekä käsityön laaja oppimäärä ja keskeiset sisällöt

5.1. Käsityön ja visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän tavoitteet

Arkkitehtuurin suuntautumisvaihtoehdossa oppilas oppii

- ilmaisemaan itseään arkkitehtuurin eri osa-alueilla, joita ovat rakennustaide, kaupunkirakennustaide, yhdyskuntasuunnittelu, ympäristösuunnittelu, tilasuunnittelu, maisemasuunnittelu, tilataide ja ympäristötaide.

Kuvataiteen suuntautumisvaihtoehdossa oppilas oppii

- ilmaisemaan itseään kuvataiteen eri osa-alueilla, joita ovat piirustus ja maalaus, kuvanveisto, arkkitehtuuri, ympäristösuunnittelu, muotoilu, grafiikka, keramiikka, tekstiili, valokuva, elokuva ja video, sarjakuva, ympäristö- ja yhteisötaide, performanssi ja kuvamedia sekä monitaiteelliset työmuodot.

Käsityön suuntautumisvaihtoehdossa oppilas oppii

- ilmaisemaan itseään käsityön eri osa-alueilla, joita ovat
esinesuunnittelu ja esineiden valmistus: perinteen taitaminen, esinevalmistuksen suunnittelu, tuotteen tekninen valmistus ja kädentaidot, tuotteen suunnittelu ja valmistus
tekstiilin ja vaatetuksen suunnittelu ja valmistus: kulttuurin soveltaminen, tekstiilin ja vaatetuksen suunnittelu, tuotteen tekninen valmistus ja kädentaidot, tuotteen suunnittelu ja valmistus
ympäristön suunnittelu ja rakentaminen: käsityöalan kulttuurin soveltaminen, dokumentointi, tekninen toteutus ja kädentaidot, työn suunnittelu ja toteutus.

Lisäksi visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän yhteiset tavoitteet määrittelevät, että oppilas oppii

- ilmaisullisia taitoja ja tietoja tutkimalla sekä havainnoimalla
- oppii soveltamaan taitoja oman työn suunnitteluun ja toteuttamiseen
- arvostamaan ja tulkitsemaan sekä omaa että toisten toimintaa
- käyttämään omassa ilmaisussaan aistihavaintojaan, mielikuviaan ja ajatuksiaan
- hakemaan vaikutteita työskentelynsä luonnosta, rakennetusta ympäristöstä, historiallisista kohteista, museoista ja näyttelyistä sekä visuaalisten alojen ammattilaisilta
- työskentelemään vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteisön sekä työ- ja kulttuurielämän kanssa
- oma-aloitteisuutta, sosiaalisia taitoja ja vastuun kantamista omasta työskentelystä
- tuntemaan vastuuta luonnon ja elinympäristön kauneudesta, monimuotoisuudesta ja viihtyvyydestä
- arvioimaan visuaalisten taiteiden tuotteita ja mediaympäristöä
- hankkimaan tietoa oman kulttuurinsa ja muiden kulttuurien visuaalisista taiteista, niiden historiasta, nykyisyydestä ja yhteiskunnallisesta tehtävästä sekä seuraamaan kulttuuriperinnön ja visuaalisten taiteiden eri alojen keskinäistä vuorovaikutusta
- ymmärtämään visuaalisen kulttuurin yhteyden kulttuurin sisäisiin rakenteisiin
- tuntemaan lähipiirissään asuvien muiden kulttuurien edustajien visuaalista maailmaa ja elämäntapaa
- työskentelyssään ottamaan huomioon kestävän kehityksen periaatteet ja niiden soveltamismahdollisuudet ekologisesta, kulttuurisesta, sosiaalisesta ja taloudellisesta näkökulmasta
- visuaalisten taiteiden käsitteitä ja sanastoa ja osaa viestiä niiden avulla
- arvioimaan omaa ja muiden työskentelyprosessia ja oppimista

Visuaalisten taiteiden eri suuntautumsvaihtoehtoissa opinnot etenevät alle kouluikäisten varhaisiän arkkitehtuuri-, kuvataide- ja käsityökasvatuksesta perusopintoihin ja syventäviin opintoihin lapsille ja nuorille ja aikuisille.

5.2. Käsityön laaja oppimäärä

Käsityön opetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää käsityön merkityksen ihmisen hyvinvoinnissa. Oppilas ohjataan luomaan esteettisesti laadukkaita ympäristö- ja käyttäjäystävällisiä tuotteita sekä kehittämään kestävän kehityksen mukaisia tuotannollisia ratkaisuja. Tuotteissa tulee näkyä esteettinen, visuaalinen ja kulttuuriosaaminen. Käsityötä ja muotoilua tarkastellaan esteettisesti, ilmaisullisesti, funktionaalisesti, fysiologisesti ja rakenteellisesti sekä materiaalisesti.

Käsityöilmaisu perustuu kulttuuriperintöön, taiteidenvälisyyteen ja luonnontuntemukseen. Opetuksen lähtökohtina ovat oppilaan omakohtaiset kokemukset, työskentely käsillä ja mahdollisuus valmistaa tuotteita

ja ilmaista itseään. Opetuksessa käsityön tulee näkyä tekoina, taitoina, tuotteina ja teoksina. Tavoitteena on säilyttää ja edelleen kehittää perinteisiä käsityömenetelmiä ja työtapoja sekä kehittää uusia.

Tavoitteena on, että oppilas oppii suunnittelemaan tuotteita ja tuotantoa ja suuntaamaan työtään haluamallaan tavalla. Oppilaan tulee ymmärtää, että työn arviointi vaikuttaa laatuun. Opetussisällöt tulee valita niin, että oppilaan visuaaliset taidot ja tiedot, tekniikat sekä välineiden tuntemus ja hallinta kehittyvät. Opetuksessa painotetaan taitavaa havainnointia: tietoista ympäristön, median ja käsityöprosessin sekä oman toiminnan tarkastelua. Tavoitteena on, että oppilas toimii vastaanottajana, tulkitsijana ja tekijänä ja oppii seuraamaan oman taidon karttumista ja arvostamaan työskentelyprosessia itsenäisenä osiona toimintaansa.

5.3. Käsityön laajan oppimäärän keskeiset sisällöt

5.3.1. Varhaisiän opinnot

Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnoissa oppilas

opiskelee käsityön eri osa-alueita ja visuaalisia peruselementtejä: muotoa, tekstuuria, tilaa, liikettä, rytmiä, väriä ja valoa

harjoittelee luonnonmateriaalien työstämistä

havainnoi ja tulkitsee ympäröivää luontoa, rakennettua ympäristöä ja kulttuuriperinnön ilmentymiä sekä työstää niistä syntyneet mielikuvansa käsityötuotteiksi

harjaantuu muodon antamiseen ja harjoittelee käden motoriikkaa, sujuvuutta, vakautta ja tarkkuutta, käden ja silmän koordinaatiota sekä haptis-kinesteettistä havaintokykyä

harjoittelee työhön keskittymistä, toisten huomioon ottamista ja omasta työtilasta ja –välineistä huolehtimista

tutustuu oman elinympäristönsä käsitöihin ennen ja nyt

vahvistaa yhteyttään luontoon ja osallistuu kulttuurielämään.

5.3.2 Perusopinnot

Perusopinnoissa oppilas

- perehtyy monipuolisesti käsityön eri osa-alueisiin sekä materiaalien ja tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin
- harjoittelee käsityön perustaitoja käsin ohjattavin työkaluin ja tutustuu koneelliseen käsityöhön sekä käyttää luonnonmateriaaleja ja ihmisen jalostamia käsityöhön soveltuvia materiaaleja
- harjoittelee tilan ja suhteiden ymmärtämistä sekä rakenteiden tuntemusta, värien käyttöä ja sommittelua

- havainnoi ympäristöä, tulkitsee ja soveltaa kokemuksiaan käsityön suunnittelussa ja valmistuksessa
- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja työskentelemisestään
- perehtyy taitojen ja tietojen yksilölliseen soveltamiseen ja oppii käyttämään oppimaansa uusissa tilanteissa
- perehtyy luovaan ongelma-keskeiseen ajatteluun
- kehittää kykyä tehdä esteettisiä valintoja
- harjoittelee itsenäistä työskentelyä, käsityöprosessin sanallistamista ja itsearviointia
- tarkastelee ja arvioi tuotteiden elinkaarta teknologian ja työ-, tuote- ja ympäristöturvallisuuden näkökulmasta
- tutustuu eri kulttuureihin käsityön ja muotoilun näkökulmista ja käyttää niitä virikkeenä ilmaisusaan
- suorittaa ohjatusti kotitehtäviä
- laatii käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopinnot päätteeksi portfolion laajan oppimäärän mukaisista opinnoistaan.

5.3.3 Syventävät opinnot

Syventävissä opinnoissa oppilas

- syventää ilmaisu- ja vuorovaikutustaitojaan usealla eri käsityön osa-alueella
- syventää kykyään hahmottaa, ymmärtää ja sanallistaa muotokieltä, elinympäristön monimuotoisuutta sekä ympäristön kulttuuriarvoja
- suunnittelee ja valmistaa yksilöllisiä tuotteita, joiden tekemisessä yhdistyvät tiedolliset, taidolliset, elämykselliset ja sosiaaliset tekijät
- valitsee itsenäisesti ilmaisuun sopivat työtavat, tekniikat ja materiaalit
- opettelee yhdistämään visuaalisia, funktionaalisia, ekologisia ja taloudellisia ominaisuuksia laadukkaaseen ja yksilölliseen käsityötuotteeseen
- tekee kulutus päätöksiä ja ympäristöä koskevia ratkaisuja muotoilun näkökulmasta; esteettisesti, eettisesti, ekologisesti ja ekonomisesti
- ymmärtää, että yhteiskunnassa käsityö ilmenee tekoina, tuotteina ja teoksina
- kehittää ja pitää yllä suomalaista tekstiili-, esine- ja ympäristökulttuuria ja arvostaa kulttuurien erilaisuutta monikulttuurisessa maailmassa
- perehtyy eri aikakausien käsityöhön, kulttuuriin, taiteeseen ja taideteollisuuteen
- tutustuu käsityön ammattilaisten työhön ja työskentelytapoihin ja tarkastelee käsityötä ammatillisena toimintana, taitoteknologiana, kulttuurina ja kulttuuriperintönä sekä taiteena ja harrastuksena
- seuraa omaa oppimistaan ja arvioi omaa ja muiden työtä
- suorittaa ohjatusti kotitehtäviä

- laatii itsenäisesti käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisen päättötyön, joka sisältää teoksen, portfolion työskentelystä ja siihen liittyvän itsearvioinnin.

5.4. Aikuisten opetus

Aikuisten opetuksen tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin käsityön taiteen perusopetuksessa ja syventävissä opetuksessa.

5.5. Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan käsityön taiteen perusopetuksessa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely. Opintojen tavoitteiden tulee olla käsityön taidekasvatuksen mukaiset. Oppilaalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen opetusta. Oppilaan kykyjä ja taitoja kehitetään hänen omista lähtökohdista käsin. Koulu ei järjestä oppilaille henkilökohtaista avustajaa tuntien ajaksi. Oppilaan ja hänen huoltajiensa tulee hankkia avustaja itse, jos hän sitä tarvitsee.

6. Arviointi

Taiteen perusopetusta antavan oppilaitoksen koulutuksen ja oppilaan arvioinnista säädetään laissa (633/1998). Käsityön taiteen perusopetuksen arvioinnin tehtävänä on selvittää, miten koulutukselle lainsäädännössä ja opetussuunnitelmissa asetetut tavoitteet toteutuvat käytännössä. Koulutuksen arvioinnin tarkoituksena on tukea koulutuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. Oppilaan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan työskentelyä tulee arvioida monipuolisesti.

6.1. Oppilasarvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan ja ohjata opiskelun tavoitteiden asettamista. Arvioinnin tulee tukea oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä, ja siinä otetaan huomioon oppilaan itselleen valitsevat tavoitteet ja oppisisällöt.

Oppilaan arvioinnin tulee pohjata pitkäaikaiseen näyttöön ja kohdistua sekä oppimisprosessiin että prosessin lopputuloksiin, teoksiin ja tuotteisiin. Arviointimenetelmät valitaan siten, että ne mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Taideopetusta arvioitaessa otetaan huomioon, että sen merkitys yksilön elämässä näkyy vasta pitkällä aikavälillä.

Oppilaalle tiedotetaan seuraavista arvioinnin periaatteista:

- arvioinnin tehtävät ja kohteet

- arvosana-asteikko ja arviointikriteerit
- arvosanan korottaminen
- opintojen etenemisen edellyttämät suoritukset
- arvioinnin oikaiseminen ja
- päättötodistusten sisältö.

Oppilaalle annetaan jatkuvaa suullista palautetta omasta oppimisestaan oppimistilanteissa. Arviointi on vuorovaikutuksellista opettajan, oppilaan ja ryhmän välillä. Oppilaille annetaan sanallinen arviointi lukuvuoden päättyessä. Arvioinnin pohjana käytetään opettajakunnan laatimaa arviointilomaketta. Oppilasta ohjataan itsearviointiin ja häneltä kerätään vuosittain sanallista arviointia opintokortteihin tai työkirjoihin, jota hän pystyy hyödyntämään myös portfoliotyössään. Oppilasta kehoitetaan antamaan kirjallista palautetta käsityökoululle.

6.2. Koulutuksen arviointi

Koulutuksen järjestäjä arvioi Savon Taito – käsityökoulun antamaa opetusta ja sen vaikuttavuutta. Arvioinnin tarkoituksena on tukea opetuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. Opetusta arvioidaan ja kehitetään käsityökoulun henkilökunnalta, oppilailta, heidän vanhemmiltaan ja yhteistyötahoilta saatujen palautteiden perusteella.

Koulutuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistuu lain (633/1998) 3 momentin mukaiseen ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Koulun toiminnan kokonaisuutta tarkastellaan talouden, tehokkuuden, tuloksellisuuden ja toiminnan vaikuttavuuden näkökulmasta. Arviointiin osallistuvat soveltuvin osin käsityökoulun henkilökunta sekä oppilaat ja vanhemmat.

Opetushallitus huolehtii asianomaisen ministeriön päättämien perusteiden mukaisesti arvioinnin kehittämistä ja ulkopuolisten arviointien toimeenpanosta. Arviointien keskeiset tulokset tulee julkistaa.

6.3. Oppilasarviointi

6.3.1 Perusopinnot

Perusopintojen päättyessä ennen siirtymistään syventäviin opintoihin, oppilas tekee portfolion opinnoistaan ja saa tästä sanallisen arvioinnin sekä todistuksen.

Portfoliossa tärkeimmät arvioitavat asiat ovat seuraavat :

- taitojen ja tietojen oppiminen ja soveltaminen sekä ilmaiseminen käsityön eri osa-alueilla
- työtapojen, tekniikoiden ja materiaalien ekologinen valinta ja niiden hyödyntäminen ilmaisussa ja laadukkaissa tuotteissa
- käsityön sanaston hallinta ja käyttö

- suunnittelu- ja valmistusprosessi sekä luova ongelmanratkaisu
- osallistuminen ja vaikutteiden hakeminen kulttuuriperinnöstä, luonnosta ja taiteiden välisyydestä
- ryhmässä työskentely sekä oma aktiivisuus

6.3.2 Syventävät opinnot

Syventävien opintojen päättyessä oppilas tekee päättötyön ja siihen liittyvän portfolion työskentelyprosessistaan. Päättötyön arvioi vähintään kaksi visuaalisten taiteiden opettajaa tai ammattilaista. Oppilas saa päättötodistuksen, numeroarvosanan ja sanallisen kuvauksen osaamisestaan. Opetushallituksen työryhmän vuonna 2002 tekemä ehdotus arviointikriteereiksi on seuraava.

Päättötyö

Päättötyö sisältää teoksen, portfoliotyöskentelyn ja siihen liittyvän itsearvioinnin. Päättötyö on itsenäisesti toteutettava opinnäytetyö, jossa oppilas osoittaa taitonsa, tietonsa, kypsyytensä ja visuaalisen ajattelunsa. Oppilas valitsee itse päättötyön aiheen. Työn voi tehdä, kun oppilas on suorittanut riittävästi syventäviä opintoja.

Päättötyön ohjaaja on koulun opettaja, jonka kanssa laaditaan aikataulu ja työsuunnitelma. Ohjaajan rooli on kannustava. Lopputyön laajuus on 110 tuntia, josta puolet on itsenäisen työn osuutta. Päättötyöt, teokset ja portfoliot esitellään ja asetetaan julkisesti näytteille.

Arviointikriteerit

Erinomainen (5)

- Oppilas ymmärtää visuaalisen työskentelyn luonteen ja osaa ilmaista ja soveltaa ajatuksiaan visuaalisen taiteen keinoin. Oppilas tiedostaa teoksensa kontekstin, taiteen tradition ja nykyajan ja median omassa työskentelyprosessissaan. Hän esittää vakuuttavasti oman näkökulmansa ja uskaltaa rikkoa työskentelyn aikana omia rajojaankin. Työ tarjoaa katsojalle elämyksiä, oivalluksia ja aiheita teeman prosessointiin.
- Oppilas on lujasti sitoutunut työskentelyprosessiin. Hän toimii aktiivisesti ja ottaa vastuuta omasta työskentelystä. Hän kykenee yhteistyöhön muiden ryhmän jäsenten kanssa ja kykenee arvioimaan muiden saavutuksia.
- Oppilas pitää aktiivisesti työpäiväkirjaa, josta hän pystyy tiivistämään olennaiset työskentelyn vaiheet. Oppilas kykenee analyttisesti arvioimaan omaa työtään ja asettamaan itselleen selkeitä tavoitteita ja saavuttamaan ne. Hän kykenee perustelemaan omat visuaaliset valintansa ja pystyy näkemään työssä merkityksiä.

Hyvä (3)

- Oppilas osoittaa visuaalisten keinojen hallintaa, mutta oppilaan omakohtainen ote ei tarpeeksi välity työstä

- Oppilas pystyy yhteistyöhön ja ottaa vastuuta työskentelystä. Hän pitää prosessistaan työpäiväkirjaa, mutta ei aina osaa kiteyttää tiivistelmässä työn kannalta oleellisinta.
- Oppilas pystyy arvioimaan omaa työskentelyään ja asettaa sille tavoitteita.

Hyväksytyt (1)

- Oppilaan omat tavoitteet eivät riittävän selvästi välity työstä ja työ on rakenteeltaan hajanainen.
- Oppilas on sitoutunut heikosti työskentelyprosessiin ja yhteistyö ryhmän muiden jäsenten kanssa on vähäistä.
- Oppilas pitää puutteellista työpäiväkirjaa prosessin aikana ja analysoi heikosti omaa työtään, hän lähinnä referoi työpäiväkirjaa. Työ on kuitenkin loppuun suoritettu.

Opetushallitus vahvistaa arviointikriteerit myöhemmin.

Oppilasarvioinnissa on otettava huomioon, mikäli oppilas on suorittanut muita visuaalisten taiteiden opintoja (arkkitehtuuri, kuvataide ja käsityö). Oppilaan muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisesta päättää käsityökoulun pedagoginen johtoryhmä.

7. Todistukset

7.2. Todistusten sisältö

Savon Taito -käsityökoulun päättötodistus on virallinen asiakirja, joka sisällöltään noudattaa Opetushallituksen vahvistaman visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Todistuksen ja suorituksenantoa varten Savon Taito -käsityökoululla on oppilasrekisteri.

Perusopintojen päättötodistus

Päättötodistuksessa tulee olla seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- käsityön taiteen perusopetuksen opinnot, joista suoritustodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan päättösuoritus, sanallinen arvio, suorituksen ajankohta
- osallistuminen näyttely- ja muihin kulttuuriprojekteihin
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että visuaalisten taiteiden oppimäärä sisältää perusopinnot ja syventävät opinnot.

Syventävien opintojen päättötodistus

Päättötodistuksessa tulee olla seuraavat asiat:

- todistuksen myöntävän koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- käsityön taiteen perusopetuksen syventävät opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan päättösuoritus, numeroarvosana, sanallinen kuvaus oppilaan osaamisesta, suorituksen ajankohta
- osallistuminen näyttely- ja muihin kulttuuriprojekteihin
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- Opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että visuaalisten taiteiden oppimäärä sisältää perusopinnot ja syventävät opinnot
- arviointiasteikko: 5 = erinomainen, 4 = kiitettävä, 3 = hyvä, 2 = tyydyttävä ja 1 = hyväksytty

Syventävien opintojen päättötodistus on samalla todistus koko käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän suorittamisesta. Oppilaalle annetaan pyydettäessä, opintojen keskeytyessä tai muusta syystä todistus osallistumisestaan käsityötaiteen perusopintoihin ja sanallinen arviointi.

8. Stipendit

Irja Makkosen rahastosta myönnetään vuosittain keväällä stipendi Savon Taito –käsityökoulusta päättötodistuksen saavalle oppilaalle. Ryhmien opettajat tekevät ehdotukset stipendien saajista ja Taito Itä-Suomi ry:n johtoryhmä päättää stipendien saajat esitysten perusteella ja päättää stipendin suuruudesta.

Liitteet

Liite 1	Opetuksen rakenne ja laajuus
Liite 2	Suuntautumisvaihtoehdot
Liite 3	Yleisen ja laajan oppimäärän erot käsityön taiteen perusopetuksessa